

לונדון 16.9.40

פולה יקרה,

מהסלגרמה שלך אני רואה שבתל-אביב חוששים יותר למצב בלונדון,

מאשר בלונדון גופה, ואין הדבר תמוה בעיני. הדברים נראים תמיד מרחוק

יותר "נוראים" מאשר במקום המעשה, מעולם לא היתה לונדון כל כך

מענינת וקרובה ללב - כמו בימים אלה של ההפצצה הפרועה והנכשלת של

הנאצים. יש לנו אמנם ארבע, שש ויש גם שמונה אזהרות במשך היום.

לילה לילה רועמים תותחי-ההגנה, ויש גם ביום שומעים אנו את נהמם

המרגיע. וזה ימים אחדים שקול התותחים נתגבר - ואין תענוג גדול

מזה בלילות. כרגיל בשמונה, לפעמים בחשע, שומעים את התרועה

הצורחת של הסירן - ומיד שומעים את מנגינת העידוד. מקהלת התותחים

מחרישה האזנים. שוב קונצרט של המקהלה הארי"ת לא הנאתה אותי אף

פעם כרעם התותחים שמרעידים את ארבעת כתלי חדרי במשך שעות רצופות.

אתמול היה יום השא, כי כמעט כל היום נמשך הקרב בעננים, ממעל

לעננים ומתחתם - ומאה ושמונים וחמישה אירונים נאצים נשמדו במשך

יום זה.

7./.

היה יום א' והלכתי עם בפי לביח-כנסת סקוסי ב"כ זה נבנה

על ידי אביה של בפי שהיה אדריכל, במקום שעמד בית הכנסת הסקוסי

הראשון בלונדון, שנבנה בשביל ג'יימס הראשון, שבא מסקוטלנד למלוך

באנגליה. בכנסיה הסקוטית אין סידורי תפילה ובכל פעם מקריא "הרב"

פרקים אחרים מהתנ"ך (ומהברית החדשה) מספר תהילים ומהמנצחים

הדתיים השונים.

אתמול קרא את הפרק ג' מספר שמות (על הסנה ושליחת משה לפרעה)

והמסיף דרש דרוש נאה על תשובת אלוהים לשאלת משה על שם אלוהים -

"אהיה אשר אהיה". על הרעיון שישתמיד לפנות לעתיד, אך אין גם לשכוח {1}

את העבר, כי אחר כך הוסיף אלוהים שהוא גם אלוהי אברהם יצחק ויעקב.

הדברים היו מכוונים למלחמה. באמצע הדרוש נשמעה הצריחה המזעזעת

של הסירנה - אולם הדרשן לא הפסיק את דרשתו והקהל לא קם ממקומו.

בחוץ רעמו התותחים ונשמע נפץ פצצות (כשיצאנו נודע שאווירון

נאצי נפל לא רחוק משם) - אבל הנואם כאילו לא הרגיש כלל במה

שנעשה בחוץ, ורק קהל המתפללים לא נע ולא זע. אחרי הדרוש שרו

המניעים השונים - בשקט, במנוחה, כאילו לא קרה דבר, וכלתם הסדר

שנקבע מראש - נתפזרו במנוחה.

אני ובפי התהלכנו זמן מועט עד שמצאנו אוטובוס, וכשעברנו

בפני תחנת רכבת אחת אמרו לנו שזה עכשיו הורד אוירון נאצי בחצר

התחנה. התותחים הוסיפו לרעום עד שבאנו הביתה - לביתה של בפי

לארוחת צהריים. לפני שובי הביתה היה שוב אלרם ובמשך כל היום

היה "חם" בלונדון.

עכשיו - רבע אחרי שמונה - החלה "המקלה", זו אני משער -

חמש בודאי, כרגיל בזמן האחרון, עד לפנות בוקר, אך כמעט-אף

פעם איני שומע את הקולות אחרי אחת או לכל המאוחר שתיים בלילה -

כי אני ישן במנוחה את שנתי.

עמדתי להפליג מחר, אך שוב נדחתה הנסיעה, ויחכן שאפליג

ביום השבת, אם לא תהיה דחיה חדשה.

בינתיים, מתקדם קצת ענייננו. יש כבר בעיקר החלטה חיובית,

כאשר טלגרפתי למשה לפני ימים אחדים, והבחורים שלנו יובאו הנח

לאימון. אני מניח שגם עמוס יהיה בין הבאים. עוד הפרטים לא

ידועים ואנו מחכים עכשיו למכתב רשמי מאת הממשלה. מהדו"ח בעל-פה

של חיים לא יכולתי לעמוד על הדברים בדיוקם ובעיקר בשאלה העיקרית

המעסיקה אותי - מה יעשו עם הבחורים שלנו לאחר האימון. תביעתי

היתה שהם יהיו בשביל שמוש אצלנו בבית או בסביבה. מדברי חיים

לא ברור לי אם כך הדבר או לא.

בבל אופן נעשתה התחלה - יחידה יהודית תוקם בכל אופן,

ואם במדך החורף ארץ ישראל שלנו תשאר בשלמותה - אני מאמין שהתחלה

זו לא תשאר התחלה.

אחרי בחירת הנשיא באמריקה ישתנו כמה דברים. איני מתכוון

להצטרפות פורמלית של אמריקה למלחמה. אני יודע אם זו תבוא כל כך

מהר. לדעתי, אין כל צורך, לפי שעה, בהצטרפות רשמית, העיקר היא

עזרה ממשית: בכלים ובאנשים, וזו, אני מקווה, תבוא לאחר הבחירות.

הרחבת עזרתה הממשית של אמריקה תפתח גם לנו אפשרויות מורחבות

לבדוק ולהכשיר אפשרויות אלו - זוהי כוונת נסיעתי לאמריקה (אם

יעלה בידי לנסוע).

מדאיג אותי המצב פה - לאחר נסיעתי. הוא הדאיג אותי גם

כשהייתי פה. אף פעם לא סבל ענייננו כל-כך מחוסר סידור מספיק

בלונדון כמו עכשיו, אולם, לפי שעה, אני רואה שום חרופה, וגם

בהיותי פה אני יכול להועיל רק במעט, ובתנאים הקיימים מוטב לי

לא להיות פה כלל - מאשר להיות במצב של סגטלוס.

מאמריקה יש בדעתי לטוס לארץ, אך על זאת אכתוב כשאהיה

שם.

שלום רב ונשיקות

ד ו ד

לונדון 18.9.40 (16)

הבוקר נתקיימה על פי דרישתי ישיבת ה- קשה להגדיר

טיבן של ישיבות אלה. אין זו הנהלה - כי רק שלושה ממשתתפיה הם

חברי ההנהלה (חיים, ברוך ואנוכי). רק שנים יש להם תואר רשמי

כל שהוא. נמיר ולוקר ("יועצים"), במי ובקשנסקי הם בבחינת

מקורבים - רציתי שנברר שאלת היחידה הצבאית שעומדת על הפרק.

הודאנתי מאמרה של חיים בישיבה קודמת (16.9.40) that in all recent they had decided to leave open the question of where the Jewish units were to serve.

לדבר עם אלה אין שום יסוד עובדתי. במשך ארבעת החודשים

האחרונים העמדנו בטרז מאמצינו, לפי דרישתי שנחבלה בלי כל

התנגדות אצל כל ה"גוף" ב-77 (16.9.40) את הפעולה לגיוס